

Bydgoszcz, 9 maja 2019 r.

WOJEWODA KUJAWSKO – POMORSKI

WIR.IV.431.2.2019

**Pan
Piotr Calbecki
Marszałek Województwa
Kujawsko-Pomorskiego
Pl. Teatralny 2
87-100 Toruń**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 8a ust. 1a ustawy o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (Dz. U. z 2018 r. poz. 295), zwanej dalej „ustawą o uprawnieniach”, art. 175 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.) oraz ustawy z 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. nr 185 poz. 1092), Wojewoda Kujawsko-Pomorski, w dniach 20, 21 i 22 lutego 2019 r., przeprowadził kontrolę w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu (Pl. Teatralny 2, 87-100 Toruń), w zakresie wydatkowania środków budżetowych przeznaczonych na dopłaty do ustawowych ulgowych przejazdów w komunikacji autobusowej, w tym prawidłowości:

- zawierania umów z przewoźnikami, w tym weryfikacji wniosków o udzielanie dopłat do ustawowych ulgowych przejazdów w komunikacji autobusowej w 2018 roku,
- przekazywania dopłat przewoźnikom w 2018 roku,
- przeprowadzania kontroli u przewoźników w 2018 roku,
- wykorzystania i rozliczenia dotacji.

Okres objęty kontrolą: 01.01.2018 r. – 31.12.2018 r.

Kontrola została przeprowadzona przez zespół kontrolerów w składzie:

- [REDACTED] – specjalista w Wydziale Infrastruktury i Rolnictwa Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy – kierownik zespołu kontrolnego,

prowadząca kontrolę na podstawie upoważnienia Wojewody Kujawsko-Pomorskiego Nr 84/2019 z dnia 13 lutego 2019 r.

- ██████████ – referent prawny w Wydziale Infrastruktury i Rolnictwa Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy – kontroler zespołu kontrolnego, na podstawie upoważnienia Wojewody Kujawsko-Pomorskiego Nr 85/2019 z dnia 13 lutego 2019 r.

W wyniku przeprowadzonej kontroli kontrolowaną działalność ocenia się pozytywnie.

Dokonana ocena została oparta o następującą skalę ocen:

- pozytywna,
- pozytywna z uchybieniami,
- pozytywna z nieprawidłowością,
- pozytywna z nieprawidłowościami,
- negatywna (po przekroczeniu przyjętego progu istotności).

Oceny dokonano na podstawie następujących ustaleń:

I. Ustalenia organizacyjne:

Zadania w zakresie objętym kontrolą wykonywane były w Departamencie Nadzoru Właścicielskiego, Rozwoju Gospodarczego i Transportu, nadzorowanego przez Panią ██████████ – Dyrektora Departamentu.

W okresie kontrolowanym obowiązywał Regulamin Organizacyjny Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu nadany uchwałą Nr 24/763/15 z dnia 17 czerwca 2015 roku ze zmianami: uchwała Nr 50/1805/15 z dnia 8 grudnia 2015 r.; uchwała Nr 53/1958/15 z dnia 30 grudnia 2015 r.; uchwała Nr 4/50/16 z dnia 27 stycznia 2016 r.; uchwała Nr 13/412/16 z dnia 31 marca 2016 r.; uchwała Nr 3/100/17 z dnia 25 stycznia 2017 r.

Zarządzeniem Nr 70/2017 Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 4 grudnia 2017 r., ustalono regulamin wewnętrzny Departamentu Nadzoru Właścicielskiego, Rozwoju Gospodarczego i Transportu. Zgodnie z § 3 ust. 3 „Dyrektor jest odpowiedzialny za należyłą organizację pracy w Departamencie oraz za terminowe i zgodne z obowiązującymi przepisami prawa wykonywanie zadań”.

Stosownie do uchwały Nr 11/462/17 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 24 marca 2017 r. w sprawie upoważniania pracowników Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu do składania oświadczeń woli związanych z prowadzeniem bieżącej działalności Województwa, Pani ██████████ – Dyrektor Departamentu Nadzoru Właścicielskiego, Rozwoju Gospodarczego i Transportu wraz (łącznie) z Panem ██████████, Wicemarszałkiem Województwa, zostali upoważnieni do składania oświadczeń woli związanych z prowadzeniem bieżącej działalności Województwa, w zakresie czynności prawnych, z których wynikają zobowiązania pieniężne określone przez Zarząd Województwa (...) przypisane do realizacji departamentom według przedmiotowego zakresu ich działania, z zastrzeżeniem ust. 3.

Osobami odpowiedzialnymi za wykonywanie zadań w zakresie kontrolowanych zagadnień w okresie podlegającym kontroli byli:

- Pan ██████████ – Wicemarszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego,

- Pani ██████████ – Dyrektor Departamentu Nadzoru Właścicielskiego, Rozwoju Gospodarczego i Transportu,
- Pan ██████████ – Naczelnik Wydziału Transportu,
- Pani ██████████ – Kierownik Biura Transportu Drogowego,
- Pani ██████████ – główny specjalista w Biurze Transportu Drogowego,
- Pan ██████████ – p.o. koordynatora Biura Planowania i Kontroli Transportu,
- Pan ██████████ – podinspektor w Biurze Planowania i Kontroli Transportu.

Na dzień przeprowadzenia kontroli, obowiązywał Regulamin organizacyjny zatwierdzony Uchwałą Nr 6/226/18 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 28 grudnia 2018 r., zgodnie z którym zadania Departamentu Nadzoru Właścicielskiego, Rozwoju Gospodarczego i Transportu przejął Departament Infrastruktury i Transportu.

II. Ustalenia związane z przedmiotem kontroli:

1. Ustalenia w zakresie prawidłowości zawierania umów z przewoźnikami, których przedmiotem były dopłaty do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego.

Zgodnie z art. 8a ust. 3 pkt 1-3 ustawy o uprawnieniach, uprawnienie do otrzymywania dopłat z tytułu stosowania obowiązkowych ustawowych ulg w przewozach pasażerskich nabywa przewoźnik, który:

- posiada zezwolenie na wykonywanie przewozów regularnych osób w krajowym transporcie drogowym, wydane zgodnie z przepisami ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 2200 oraz z 2018 r. poz.12);
- stosuje kasy rejestrujące posiadające pozytywną opinię ministra właściwego do spraw finansów publicznych, które umożliwiają określenie kwoty dopłat do przewozów w podziale na poszczególne kategorie ulg ustawowych;
- zawarł umowę z samorządem województwa określającą zasady przekazywania przewoźnikom dopłat.

W okresie objętym kontrolą zostało zawartych łącznie 40 umów z przewoźnikami, których rejestr stanowi załącznik do akt kontroli (symbol: 3152.UDOT kat B-c).

Z *Rejestru umów* (sporządzonego dnia 18.02.2019 r.) wynika, że w roku 2018 Województwo Kujawsko-Pomorskie zawarło 40 umów na finansowanie ustawowych ulgowych przejazdów w regularnej komunikacji autobusowej, na łączną kwotę **35.337.450 zł**. Szczegółowej kontroli zostały poddane trzy umowy zawarte z przewoźnikami, wybranymi losowo spośród przedsiębiorców, którzy w latach poprzednich nie byli poddani kontroli. Wytypowane - do szczegółowej kontroli na miejscu - umowy z przewoźnikami sporządzono według jednolitego wzoru. Umowy zostały podpisane przez Wicemarszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego oraz Dyrektora Departamentu Nadzoru Właścicielskiego i Transportu Publicznego działających w imieniu Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Umowy posiadają kontrasygnatę Skarbnika Województwa.

Zestawienie skontrolowanych umów przedstawiono w poniższej tabeli:

L.p.	Podmiot/Numer umowy	Data wpływu wniosku o zawarcie umowy	Data podpisania umowy/aneksu	Kwota umowy (w zł)
1.	██████████ NT-II-D.3152.5.2018	6.12.2017 r., 10.01.2018 r. (uzupełnienie)	14.02.2018 r.	342 000
2.	██████████ ██████████ NT-II-D.3152.24.2018	29.12.2017 r.	14.02.2018r.	125 000
3.	██████████ ██████████ NT-II-D.3152.28.2018	29.12.2017 r.	14.02.2018 r. 11.12.2018 r. (aneks)	9 000

Podstawą sporządzania umów były złożone przez przewoźników wnioski o zawarcie umowy na dopłaty. Z wnioskami o zawarcie umów, przewoźnicy złożyli niezbędne (wymagane procedurą) załączniki.

Na stronie internetowej Urzędu Marszałkowskiego <https://bip.kujawsko-pomorskie.pl> zostały zamieszczone informacje w zakresie finansowania dopłat do ulgowych przejazdów autobusowych w pozamiejskiej publicznej komunikacji w krajowym transporcie drogowym. Na ww. stronie zamieszczony został również „Wzór wniosku o zawarcie umowy na dopłaty (dla nowych przewoźników)”.

Pismem z dnia 22 grudnia 2017 r., znak NT-II-D.8071.69.2017, Dyrektor Departamentu Nadzoru Właścicielskiego i Transportu Publicznego wystąpił do przewoźników, z którymi były podpisane umowy w 2017 r., informując o wytycznych oraz terminie składania wniosków o zawarcie umowy określającej zasady przekazywania dopłat do ulgowych przejazdów na rok 2018.

Kolejnym pismem z dnia 31 stycznia 2018 r. przekazano projekt umowy określającej zasady przekazywania dopłat w 2018 r. oraz poinformowano przewoźników o terminach podpisania umów.

W oparciu o dokumentację trzech kontrolowanych podmiotów ustalono, iż umowy na finansowanie ustawowych ulgowych przejazdów w regularnej komunikacji autobusowej zostały podpisane w dniu 14 lutego 2018 r., tj. po terminie na złożenie wniosku o rozliczenie dopłat za miesiąc styczeń, wynikającym z zapisu § 9 ust.2 umowy, dotyczącego obowiązku przedstawienia przez stronę umowy - przewoźnika rozliczenia za miesiąc poprzedni w terminie do 10 dnia następującego po danym miesiącu.

Mając na uwadze przepis art. 8a ust. 4 pkt 3 ustawy o uprawnieniach w związku z § 9 ust.2 umowy, sugeruje się przyjęcie w kolejnych latach rozwiązań mających na celu podpisanie umowy w terminie umożliwiającym skuteczne złożenie wniosku o rozliczenie dopłaty za miesiąc styczeń, co umożliwi zachowanie regulacji wynikających z ww. przepisu ustawy oraz skuteczną realizację zapisów umowy.

2. Ustalenia w zakresie przekazywania dopłat przewoźnikom

Zgodnie z zasadami określonymi w umowach, przewoźnicy otrzymują dopłaty do utraconych wpływów z tytułu honorowania przez nich ustawowych uprawnień do ulgowych przejazdów w komunikacji regularnej w okresach miesięcznych, po złożeniu odpowiedniego rozliczenia w terminie określonym w § 9 pkt 2 umowy zawartej z Województwem Kujawsko-Pomorskim, tj. do 10 dnia następującego po miesiącu, którego rozliczenie dotyczy.

Zgodnie z zapisami § 6 i 9 umowy, szczegółowo kontrolowani przewoźnicy dostarczali rozliczenie miesięczne kwot dopłat - będące wydrukiem z programu komputerowego pod nazwą: „Zestawienie dopłat do biletów ulgowych za okres od ... do ...” - wraz z wartością dopłaty; w rozbiciu na bilety jednorazowe i miesięczne oraz na poszczególne ulgi (wg podanego w załączniku nr 3 do umowy wzoru).

Po otrzymaniu rozliczenia dopłat od przewoźnika następowała:

a) ocena merytoryczna składanych do Urzędu Marszałkowskiego zestawień dopłat do biletów, która zgodnie z § 11 ust. 1 pkt 2 umowy obejmowała:

- sprawdzenie czy wnioski o finansowanie dopłat do biletów ulgowych zostały złożone do Urzędu w wymaganym terminie (do 10 dnia następującego po miesiącu, którego dotyczy wnioski);

- sprawdzenie zgodności przesłanego zestawienia dopłat z wzorem określonym w umowie, uwzględniającego obowiązujące kategorie ulg ustawowych;

- sprawdzenie okresu, jaki obejmuje rozliczenie;

b) weryfikacja formalno-rachunkowa obejmowała:

- sprawdzenie na wniosku podpisów osób upoważnionych;

- badanie kompletności załączników do rozliczenia,

- sprawdzenie pod względem rachunkowym, tj. zgodność ilościową i wartościową sprzedanych biletów, m.in.: czy kwota sumaryczna załączonych rozliczeń jest zgodna z zestawieniem zbiorczym, czy sprzedaży dokonali uprawnieni przewoźnicy i czy ulgi ustawowe są prawidłowo wyliczone (czy nie wystąpiły błędy rachunkowe);

- sprawdzenie poprawności stosowania ulg ustawowych, m.in. ulgi 95% przy sprzedaży biletów jednorazowych, poprzez sprawdzenie powiązań pomiędzy parami ulg „opiekun-podopieczny”, czy dla każdego opiekuna w danym kursie i w identycznej relacji został sprzedany bilet dla podopiecznego – na podstawie zarchiwizowanych plików rozliczeń dopłat przewoźników, przy wykorzystaniu programu „Analiza przewozów-rozliczenia”;

- monitorowanie wykorzystania przyznanej zaliczkowej kwoty na dopłaty zapisanej w § 5 umowy.

Po sprawdzeniu poprawności wniosków od przewoźników (rozliczeniu), raz w miesiącu wysyłano zbiorczy wniosek o dopłaty do Wojewody Kujawsko-Pomorskiego a następnie Wydział Infrastruktury i Rolnictwa sporządzał zapotrzebowanie na wypłatę środków z budżetu państwa i przekazywał podpisany elektronicznie dokument do Wydziału Finansów i Budżetu.

W badanej próbie przewoźników, wylosowanych do szczegółowej weryfikacji przez zespół kontrolny Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego, dopłaty były przekazywane we właściwych wysokościach i terminach wynikających z umów na rachunek bankowy danego przewoźnika. Po otrzymaniu przez Województwo Kujawsko-Pomorskie środków

z budżetu państwa z Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego, przelewano środki na podane przez przewoźników numery rachunków bankowych.

W dokumentacji poddanej szczegółowej kontroli na miejscu, nie stwierdzono przypadku zakwestionowania rozliczenia przedstawionego przez przewoźnika. Kwoty wnioskowane przez przewoźników o udzielenie dopłat były zgodne z kwotami składanymi przez Marszałka Województwa do Wojewody Kujawsko-Pomorskiego we wnioskach o uruchomienie środków z przeznaczeniem na dopłaty do ustawowych ulgowych przejazdów w komunikacji autobusowej.

W zestawieniu tabelarycznym ujęto wnioski Marszałka Województwa do Wojewody Kujawsko-Pomorskiego w 2018 roku:

Lp.	Miesiąc/rok złożenia wniosku	Liczba przewoźników wnioskujących o dopłaty	Wnioskowana kwota dotacji	Kwota dotacji przekazana przez KPUW
1.	styczeń 2018 r.	37	2 351 265,45	2 351 265,45
2.	luty 2018 r.	39	3 766 090,14	3 766 090,14
3.	marzec 2018 r.	37	3 272 253,67	3 272 253,67
4.	kwiecień 2018 r.	37	3 079 103,03	3 079 103,03
5.	maj 2018 r.	40	3 376 592,06	3 376 592,06
6.	czerwiec 2018 r.	37	3 024 195,64	3 024 195,64
7.	lipiec 2018r.	37	1 200 143,51	1 200 143,51
8.	sierpień 2018 r.	30	496 372,27	496 372,27
9.	wrzesień 2018 r.	33	2 064 670,93	2 064 670,93
10.	październik 2018 r.	35	3 981 992,45	3 981 992,45
11.	listopad 2018 r.	36	3 766 562,64	3 766 562,64
12.	grudzień 2018 r.	36	4 440 044,46	4 440 044,46
SUMA			34 818 286,25	34 818 286,25

3. Ustalenia w zakresie przeprowadzania kontroli u przewoźników

W 2018 r. kontrole, w zakresie zadań związanych z finansowaniem dopłat do przejazdów autobusowych z ulgami ustawowymi, realizowane były w Departamencie Nadzoru Właścicielskiego, Rozwoju Gospodarczego i Transportu w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Kujawsko-Pomorskiego przez Biuro Planowania i Kontroli Transportu.

W Planie kontroli na 2018 r., sporządzonym dnia 27 grudnia 2017 r., zatwierdzonym przez Dyrektora Departamentu Nadzoru Właścicielskiego, Rozwoju Gospodarczego i Transportu, zaplanowano 70 kontroli przewoźników realizujących autobusowy transport publiczny pod kątem spełnienia wymogów ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym oraz realizacji zadań związanych z finansowaniem, na podstawie zawartych umów, dopłat do przejazdów autobusowych z ulgami ustawowymi.

Ze sprawozdania z kontroli, sporządzonego dnia 21 stycznia 2019 r., znak IT-III-P.9072.2.2019, wynika, że w okresie objętym kontrolą Biuro Planowania i Kontroli Transportu Departamentu Nadzoru Właścicielskiego, Rozwoju Gospodarczego i Transportu Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu, przeprowadziło łącznie 71 kontroli, w tym 3 kontrole doraźne.

Kontrolujący ustalili, że wykonanie Planu kontroli nie było zgodne z Planem kontroli na 2018 r.

Jak wynika z wyjaśnień Pana [REDAKTOWANE] – p.o. Koordynatora Biura Planowania i Kontroli Transportu z 21 lutego 2019 r., zmiany planu kontroli miały na celu dostosowanie do aktualnej sytuacji na rynku autobusowego transportu publicznego. Ograniczono kontrole u przewoźników, u których nie występowały nieprawidłowości, na rzecz tych, u których istniało podejrzenie działania niezgodnie z obowiązującymi przepisami. W wyniku analizy całej sprzedaży, u wszystkich przewoźników wytypowano dwie firmy, w stosunku do których istniało podejrzenie popełnienia przestępstwa. Na skutek czego do Prokuratora Rejonowego w Toruniu wystosowano zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa w stosunku do dwóch przewoźników.

Zgodnie z zapisami § 11 ust.1 umowy, województwo prowadzi nadzór i kontrolę realizacji umowy. W myśl § 11 ust. 3 umowy, kontrole mogą być przeprowadzane w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu, w siedzibie przewoźnika i miejscach prowadzenia działalności, w pojeździe samochodowym, w którym realizowany jest przewóz regularny osób, zgodnie z ustawą o transporcie drogowym.

Weryfikacji poddano 3 losowo wytypowane podmioty, poddane kontroli w 2018 r., tj.:

1. [REDAKTOWANE] (2 kontrole),
2. [REDAKTOWANE] (1 kontrola),
3. [REDAKTOWANE] (1 kontrola).

Kontrole te zostały przeprowadzone przez pracowników Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu na podstawie upoważnień Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego, w pojazdach przewoźników, w trakcie odbywanych kursów. Z przeprowadzonych kontroli zostały sporządzone protokoły kontroli, które zostały podpisane przez kontrolujących i kontrolowanego. W przypadku jednej kontroli (protokół nr 1/32/2018) stwierdzono jedną nieprawidłowość, która została usunięta przez przewoźnika.

4. Ustalenia w zakresie wykorzystania i rozliczenia dotacji

Dział 600 – Transport i łączność, Rozdział 60003 – Krajowe pasażerskie przewozy autobusowe

W roku 2018 Wojewoda Kujawsko-Pomorski przekazał dotację w wysokości **34.818.286,25 zł**, z przeznaczeniem na zadanie związane z wydatkowaniem środków budżetowych na dopłaty do ustawowych ulgowych przejazdów w komunikacji autobusowej.

Przedmiotowa dotacja, została przekazana na konto Urzędu Marszałkowskiego na podstawie przesłanych do Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy 12 wniosków o uruchomienie środków na ww. zadanie.

Szczegółową kontrolą objęto dokumentację rachunkowo-księgową trzech losowo wybranych przewoźników, którzy w ciągu ostatnich 5 lat nie byli kontrolowani z tego tytułu, tj.:

- [REDACTED],
- [REDACTED],
- [REDACTED].

Skontrolowano prawidłowość zastosowania procedur związanych z wyliczeniem kwot dopłat zgodnie z obowiązującymi przepisami. Stwierdzono, że kwoty dopłat do ustawowych ulgowych przejazdów w komunikacji autobusowej zostały wypłacone przewoźnikom w wysokościach wyliczonych na podstawie złożonych przez nich wniosków w wyznaczonych terminach i zawierały wymagane załączniki.

Szczegółowej kontroli poddano wykorzystanie i rozliczenie dotacji w łącznej kwocie **447.328,26 zł**, z przeznaczeniem na zadanie związane z wydatkowaniem środków budżetowych na dopłaty do ustawowych ulgowych przejazdów w komunikacji autobusowej, tj.:

- prawidłowości zawierania umów z przewoźnikami, w tym weryfikacji wniosków o udzielanie dopłat do ustawowych ulgowych przejazdów w komunikacji autobusowej w 2018 roku,
- prawidłowości przekazywania dopłat przewoźnikom w 2018 roku,
- prawidłowości przeprowadzania kontroli u przewoźników w 2018 roku.

Na podstawie analizy dokumentów przedłożonych w toku kontroli, zespół kontrolny stwierdził, iż otrzymana dotacja została wykorzystana zgodnie z przeznaczeniem.

III. Uchybienia i nieprawidłowości stwierdzone w trakcie kontroli

W wyniku przeprowadzonej kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

IV. Informacje dodatkowe:

Fakt przeprowadzenia kontroli odnotowano w książce kontroli prowadzonej przez Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego pod pozycją nr 138 w 2019 roku.

Do Projektu wystąpienia pokontrolnego podmiot kontrolowany w ustalonym terminie nie zgłosił zastrzeżeń. W Projekcie wystąpienia pokontrolnego nie dokonywano sprostowań, skreśleń i uzupełnień.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden egzemplarz otrzymuje kierownik jednostki kontrolowanej a drugi egzemplarz pozostaje w aktach kontroli.

WOJEWODA
KUJAWSKO-POMORSKI